

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет № 6
Кафедра соціології та психології*

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни
«Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті»
обов'язкових компонент освітньої програми
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

053 Психологія (юридична психологія)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету №6
Протокол від 25.08.2023 р. №7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної
Ради ХНУВС з гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. №7

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та
психології Протокол від 15.08.2023 р. №8

Розробник:

Професор кафедри соціології та психології, доктор соціол. н., професор,
Нечітайло Ірина Сергіївна

Рецензенти:

1. Доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету, к. соціол. н., доцент Борюшкіна О. В.;
2. Доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, к. психол. н., доцент Чепіга Л. П.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90	05 соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія; підготовка доктора філософії 19.00.06 – юридична психологія	Навчальний курс – 1 Семестр – 2 Види контролю: екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 10;		Лекції – 10;
Практичні заняття – 14;		Практичні заняття – 8;
Лабораторні заняття – не передбачено;		Лабораторні заняття – не передбачено;
Самостійна робота – 66;		Самостійна робота – 72;
Індивідуальні завдання: 1		Індивідуальні завдання: 1
Курсова робота – не передбачено		Курсова робота – не передбачено

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії спеціальності 053 «Психологія».

Мета курсу полягає у формуванні педагогічної компетентності здобувачів третього рівня вищої освіти

Завдання курсу спрямовані на розвиток навичок педагогічної майстерності та використання сучасних соціально-педагогічних технологій, з орієнтацією на ефективність викладацької діяльності в умовах постмодернізації, індивідуалізації, віртуалізації як тенденцій сучасного суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення даного курсу базується на знаннях основних положень загальної психології, вікової психології, соціальної психології.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- поняття соціально-педагогічних технологій;
- проблеми і протиріччя сучасної освіти;
- складові інжинірингу освітнього простору як авангардної соціально-педагогічної технології;
- онови проектування та структурування освітніх програм;
- поняття та ознаки прихованої навчальної програми;

вміти:

- організовувати освітній простір навчального закладу;
 - розробляти освітні програми;
 - володіти технологією рефреймінгу та вміти її застосовувати у навчальному процесі;
 - структурувати освітній (педагогічний, аудиторний дискурс) задля досягнення встановлених цілей навчання;
- володіти** педагогічними уміннями і навичками для здійснення успішної викладацької діяльності у вищій освіті.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни :		
Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-2	Здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами.
	ЗК-4	Здатність планувати і ефективно використовувати час у науковій та педагогічній роботі, використовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-5	Здатність критично і системно оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок із дотриманням академічної та професійної доброчесності.
	СК-7	Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність.
	СК-9	Здатність інноваціювати та вдосконалювати програми навчальних психологічних дисциплін; проектувати, оптимізувати та оцінювати якість навчально-виховного процесу та освітнього середовища, популяризувати ідеї професійної та академічної доброчесності.
	СК-14	Здатність і готовність здійснювати ефективну комунікацію, забезпечувати дотримання прав і свобод людини (дитини) під час здійснення професійної діяльності

Програмні результати навчання	
РН-2	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел на основі сучасних методологій наукової діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.
РН-8	Уміти полілогічно взаємодіяти із світовою науковою спільнотою та громадськістю з проблематики дослідження.
РН-10	Працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати свої професійні можливості та виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації та професійної мобільності.
РН-11	Вміти планувати і ефективно використовувати час у науковій та педагогічній роботі, використовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання
РН-12	. Уміти здійснювати освітню діяльність у сфері психології і на межі предметних галузей, інноваціювати та вдосконалювати програми навчальних психологічних дисциплін; проектувати, оптимізувати та оцінювати якість навчально-виховного процесу та освітнього середовища, популяризувати ідеї професійної та академічної доброчесності.
РН-14	Розуміти та використовувати положення нормативно-правової бази у сферах права, вищої освіти, психологічної науки; дотримуватися норм наукової етики та академічної доброчесності під час дослідницької діяльності.
РН-15	Уміти взаємодіяти, бути зрозумілим, здійснювати ефективну комунікацію, забезпечувати дотримання прав і свобод людини (дитини) під час здійснення професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Проблеми і протиріччя сучасної освіти: принципи та шляхи розв'язання

Поняття освіти як системи та підсистеми соціуму. Модель освіти як ідеальна конструкція. Глобальні освітні моделі (Східна, Західна) та їх особливості. Суперечливість Східної та Західної моделей. Перехідність як характеристика сучасного соціуму. Специфіка перехідного українського суспільства. Система освіти в Україні в умовах трансформації: коливання між Західною та Східною моделями. Протиріччя, що мають місце в системі вітчизняної освіти та істотно ускладнюють її функціонування як важливішого соціального інституту.

ТЕМА № 2. Інжиніринг освітнього простору як авангардна соціально-педагогічна технологія

Поняття технології, освітньої технології та соціально-педагогічної технології. *Соціальна технологія* – це структура комунікативних впливів, які змінюють соціальні системи або ситуації. У більш широкому сенсі, соціальна технологія – послідовність етапів соціальної взаємодії, в ході якої кожен суб'єкт, який бере участь у взаємодії, реалізує власну управлінську стратегію по відношенню до інших і формує соціальну дійсність. Коли даний термін вживається у множині, то мається на увазі сукупність відомостей про способи виробництва чого-небудь, науковий опис цих способів. Соціальні технології – сукупність відомостей про методи і прийоми, що дозволяють домагатися результатів в задачах взаємодії між людьми. Для конкретизації даного поняття вживається термін «соціально-педагогічні технології».

ТЕМА 3. Проектування, структурування та організація освітніх програм у закладах вищої освіти

Навчальні програми як структурні та функціональні одиниці освітнього простору навчального закладу. Навчальна програма – державний нормативний документ, яким визначаються цілі навчання, зміст навчання і вимоги до підготовки тих, хто навчається; це навчальне видання, що визначає зміст, обсяг, а також порядок вивчення і викладання навчальної дисципліни, її розділу або окремої частини. Виконання навчальним закладом програми – обов'язкова вимога держави та відповідних органів влади.

ТЕМА 4. Неявна педагогіка як невід'ємна складова освітнього процесу: функції, прийоми та практики

Поняття неявної педагогіки, прихованої навчальної програм. Можливості підвищення якості освіти, ефективності та результативності освітнього процесу за допомогою неявної педагогіки та прихованої навчальної програми. Теоретико-методологічні засади дослідження неявної педагогіки та прихованої навчальної програми: критичні та конфліктологічні

теорії освіти (П. Бурдье, Ж.-К. Пассрон, П. Фрейре та ін.); радикальні теорії освіти (І. Ілліч та ін.), сучасна соціологія куррикулуму (Б. Бернстайн, М. Янг). Функції неявної педагогіки та прихованої навчальної програми. Концепт неявного знання, засоби трансляція неявного знання.

ТЕМА 5. Рефреймінг як технологія з розвитку когнітивного ресурсу студентів

Освіта як комунікаційна система, найдрібнішими елементами якої є коди. Освітній процес як процес кодування/декодування смислів. Поняття коду в теоріях Б. Бернстайна та П. Бурдье. Різновиди кодів. Коди, фрейми, концепти. Диференціація кодів за ступенем складності. Коди в освіті як коди емісії та рецепції. Роль освіти у забезпеченні висхідної соціальної мобільності. Освіта як важливий соціальний ресурс. Поняття когнітивного ресурсу крізь призму теорії соціальної нерівності. Поняття рефреймінгу. Принципи та приклади рефреймінгу.

ТЕМА 6. Організація освітнього дискурсу як сучасна соціально-педагогічна технологія

Дискурсивні практики педагога як інструмент завдання необхідного тону діалогу і наближення моменту усвідомлення тих чи інших проблемних ситуацій. Соціальна обумовленість дискурсу. Вплив дискурсу на соціальну реальність. Поняття дискурсу та діалогу: спільне та особливе. Розкриття в понятті дискурсу здатності мови впливати на соціальну реальність, змінювати її. *Дискурс* як мова, процес мовної діяльності. Дискурс як соціально зумовлена організація системи мовлення, певні принципи, згідно з якими реальність класифікується і репрезентується в ті чи інші періоди часу. Освітній дискурс як складне символічне утворення, що складається з видів, фреймів сценаріїв, установок, соціальних репрезентацій, що відображають відносини влади / підпорядкування, солідарності/суперництва та інших форм соціальної взаємодії, які організовують соціальне спілкування і розуміння в контексті ціннісно-сміслової комунікації між суб'єктами освітнього процесу.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2							
Тема № 1. Проблеми і протиріччя сучасної освіти: принципи та шляхи розв’язання	14	1	2	-	-	11	Екза- мен
Тема № 2. Інжиніринг освітнього простору як авангардна соціально-педагогічна технологія	14	1	2	-	-	11	
Тема № 3. Проектування, структурування та організація освітніх програм у закладах вищої освіти	15	2	2	-	-	11	
Тема № 4. Неявна педагогіка як невід’ємна складова освітнього процесу: функції, прийоми та практики	17	2	4	-	-	11	
Тема № 5. Рефреймінг як технологія з розвитку когнітивного ресурсу студентів	15	2	2	-	-	11	
Тема № 6. Організація освітнього дискурсу як сучасна соціально-педагогічна технологія	15	2	2	-	-	11	
Всього за семестр	90	10	14	-	-	66	

**4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2							
Тема № 1. Проблеми і протиріччя сучасної освіти: принципи та шляхи розв’язання	16	1	1	-	-	14	Екза- мен
Тема № 2. Інжиніринг освітнього простору як авангардна соціально-педагогічна технологія	16	1	1	-	-	14	
Тема № 3. Проектування, структурування та організація освітніх програм у закладах вищої освіти	15	2	2	-	-	11	
Тема № 4. Неявна педагогіка як невід'ємна складова освітнього процесу: функції, прийоми та практики	15	2	2	-	-	11	
Тема № 5. Рефреймінг як технологія з розвитку когнітивного ресурсу студентів	14	2	1	-	-	11	
Тема № 6. Організація освітнього дискурсу як сучасна соціально-педагогічна технологія	14	2	1	-	-	11	
Всього за семестр	90	10	8	-	-	72	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

№	Тема	Зміст завдань	Література
1	Проблеми і протиріччя сучасної освіти: принципи та шляхи розв'язання <i>Час (годин): 11/14</i>	Опрацювати наукову літературу, яка містить інформацію про різні моделі освіти. Підготуватися до презентації в аудиторії однієї з цих моделей .	Базова 1. Нечітайло І. С. Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті : навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Харківський національний університет внутрішніх справ; каф. соціології та психології. Харків, 2021. 142 с. 2. Подшивалкіна В.І., Подольська Є.А., Хижняк Л. М. Нечітайло І.С. та ін. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з якими результатами? / за заг. наук. ред. В. І. Подшивалкіної. Одеса : «Одеський національний університет імені І. І. Мечнікова», 2014. 588 с. 3. Щудло С. Вища освіта у пошуках якості: quo vadis : монографія. Харків; Дрогобич : Коло, 2012. 339 с. Допоміжна 1. Козубовська І.В., Повідайчик О.С., Попович І.Є. Формування нової освітньої парадигми підготовки педагогічних кадрів у Великій Британії : монографія. Ужгород : Вид-во ПП «АУТДОР-ШАРК», 2017. 216 с. 2. Освіта у координатах глобалізаційного розвитку : монографія / за заг. наук. ред. Є. А. Подольської. Харків : Вид-во «НУА», 2016. 480 с. 3. Apple M. W. Can education change society? Du Bois, Woodson and the politics of social transformation. Review of Education. Vol.1. 2013. Pp. 32–56. 4. Shor I. Empowering education: critical teaching for social change. Chicago : University of Chicago Press, 1992. 225 p.
2	Інжиніринг освітнього простору як авангардна соціально-педагогічна технологія <i>Час (годин): 11/14</i>	Опрацювати наукову літературу, вміти формулювати визначення наступних понять освіти технологія; соціальна технологія; соціально-педагогічна технологія; соціальний	Базова 1. Нечітайло І. С. Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті : навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Харківський національний університет внутрішніх справ; каф. соціології та психології. Харків, 2021. 142 с. 2. Подшивалкіна В.І., Подольська Є.А., Хижняк Л. М. Нечітайло І.С. та ін. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з якими результатами? / за заг. наук. ред. В. І. Подшивалкіної. Одеса : «Одеський національний університет імені І. І. Мечнікова», 2014. 588 с. 3. Щудло С. Вища освіта у пошуках якості: quo vadis : монографія. Харків; Дрогобич : Коло, 2012. 339 с. Допоміжна 1. Козубовська І.В., Повідайчик О.С., Попович І.Є. Формування нової освітньої парадигми підготовки педагогічних кадрів у Великій Британії : монографія. Ужгород : Вид-во ПП «АУТДОР-ШАРК», 2017. 216 с. 2. Освіта у координатах глобалізаційного розвитку : монографія / за заг. наук. ред. Є. А. Подольської. Харків : Вид-во «НУА», 2016. 480 с. 3. Apple M. W. Can education change society? Du Bois, Woodson and the politics of social transformation. Review of Education. Vol.1. 2013. Pp. 32–56. 4. Shor I. Empowering education: critical teaching for social change. Chicago : University of Chicago Press, 1992. 225 p.

		інжиніринг; інжиніринг освітнього простору; освітнє середовище навчального закладу.	<p>Мечнікова», 2014. 588 с.</p> <p>3. Щудло С. Вища освіта у пошуках якості: quo vadis : монографія. Харків; Дрогобич : Коло, 2012. 339 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <p>1. Лучанінова О. П. Освітньо-виховний простір закладу вищої освіти як фактор духовної безпеки студентської молоді. Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2018. № 2 (83). С. 86–97.</p> <p>2. Apple M. W. Can education change society? Du Bois, Woodson and the politics of social transformation. Review of Education. Vol.1. 2013. Pp. 32–56.</p> <p>3. Aronowitz S. Postmodern education; politics, culture, and social criticism. Minneapolis : University of Minnesota Press, 1991. 205 p.</p> <p>4. Bernstein B. Class, Code and Control. Theoretical Studies Towards a Sociology of Language. Routledge & Kegan Paul, 1971. 235 p.</p> <p>5. Stevenson H. American's math problem. Educational Leader-Ship. October, 1987. Pp. 5–10.</p> <p>6. Young M. From a constructivism to realism in sociology of curriculum. Review of Research in Education. February, 2008. Vol. 32. Pp. 3–28.</p>
3.	<p>Проектування, структурування та організація освітніх програм у закладах вищої освіти</p> <p><i>Час (годин): 11/11</i></p>	<p>1. Ознайомитися з описами освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, о розміщені у відкритому доступі на сайті ХНУВС.</p> <p>2. Ознайомитися з нормативними ХНУВС документами, які регулюють процес розробки та оновлення освітніх програм.</p> <p>3. Підготуватися до розробки опису освітньої програми на практичному занятті.</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <p>1. Нечітайло І. С. Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті : навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Харківський національний університет внутрішніх справ; каф. соціології та психології. Харків, 2021. 142 с.</p> <p>2. Подшивалкіна В.І., Подольська Є.А., Хижняк Л. М. Нечітайло І.С. та ін. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з якими результатами? / за заг. наук. ред. В. І. Подшивалкіної. Одеса : «Одеський національний університет імені І. І. Мечнікова», 2014. 588 с.</p> <p>3. Щудло С. Вища освіта у пошуках якості: quo vadis : монографія. Харків; Дрогобич : Коло, 2012. 339 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <p>1. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: http://surl.li/szly (дата звернення: 21.08.2021).</p> <p>2. Рекомендації щодо застосування критерії оцінювання якості освітньої програми/</p>

			<p>Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року: /ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»». – К., 2020. – 66 с.</p> <p>3. Aronowitz S. Postmodern education; politics, culture, and social criticism. Minneapolis : University of Minnesota Press, 1991. 205 p.</p> <p>4. Bernstein B. Class, Code and Control. Theoretical Studies Towards a Sociology of Language. Routledge & Kegan Paul, 1971. 235 p.</p> <p>5. Bourdieu P. Cultural Reproduction and Social Reproduction. Knowledge, Education, and Social Change. L. : Tavistock, 1973. Pp. 70–80.</p> <p>6. Bourdieu P., Passeron J.-C. Reproduction in education, society and culture (Theory, Culture & Society). London : Sage, 1977. 254 p.</p> <p>7. Braslavsky C. The Curriculum. URL: http://surl.li/rydt (дата звернення: 21.08.2020).</p> <p>8. Hansen D. T. A Life in Classrooms: Philip W. Jackson and the Practice of Education / David T. Hansen, Mary Erina, Arcilla R. Vencente, Philip Weseley. – New York : Teachers College Press, 2007. – 182 p.</p> <p>9. Overly N. V., Jackson P. W., Friedenberг E. Z. The Unstudied Curriculum: Its Impact On Children. New York : Association For Supervision And Curriculum Development, NEA, 1970. 131 p.</p> <p>10. Sadovnik A. R. Basil Bernstein's theory of pedagogic practice: a structuralist approach. Sociology of education (Washington, DC). 1991. Vol. 64, № 1. Pp. 48–63.</p> <p>11. Shor I. Empowering education: critical teaching for social change. Chicago : University of Chicago Press, 1992. 225 p.</p> <p>12. Young M. From a constructivism to realism in sociology of curriculum. Review of Research in Education. 2008. Vol. 32. Pp. 3–28.</p>
4.	<p>Неявна педагогіка як невід'ємна складова освітнього процесу: функції, прийоми та практики</p> <p><i>Час (годин): 11/11</i></p>	<p>1. Опрацювати спеціальну наукову літературу, присвячену проблематиці прихованої навчальної програми.</p> <p>2. Підготувати презентацію (англійською мовою) позитивних та негативних</p>	<p>Базова</p> <p>1. Нечітайло І. С. Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті : навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Харківський національний університет внутрішніх справ; каф. соціології та психології. Харків, 2021. 142 с.</p> <p>2. Подшивалкіна В.І., Подольська Є.А., Хижняк Л. М. Нечітайло І.С. та ін. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з якими результатами? / за заг. наук. ред. В. І. Подшивалкіної. Одеса : «Одеський національний університет імені І. І. Мечнікова», 2014. 588 с.</p>

		<p>ефектів прихованої навчальної програми, з акцентом на прийоми та методи, застосовувані при її (програми) реалізації.</p>	<p>3. Щудло С. Вища освіта у пошуках якості: quo vadis : монографія. Харків; Дрогобич : Коло, 2012. 339 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <p>4. Apple M. W. The hidden curriculum and the nature of conflict. Interchange. 1971. № 2(4). Pp. 27–40.</p> <p>5. Bourdieu P. Cultural Reproduction and Social Reproduction. Knowledge, Education, and Social Change. L. : Tavistock, 1973. Pp. 70–80.</p> <p>6. Bourdieu P., Passeron J.-C. Reproduction in education, society and culture (Theory, Culture & Society). London : Sage, 1977. 254 p.</p> <p>7. Gatto J. T. Dumbing Us Down: The Hidden Curriculum of Compulsory Schooling. New York : New Society Publishers, 2002. 106 p.</p> <p>8. Hidden curriculum. Academic Dictionaries and Encyclopedias. URL: http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/631603 (дата звернення: 21.08.2020).</p> <p>9. Illich I. Deschooling Society [E-resource]. URL: https://clck.ru/V2rco (дата звернення: 21.08.2020).</p> <p>10. Overly N. V., Jackson P. W., Friedenber E. Z. The Unstudied Curriculum: Its Impact On Children. New York : Association For Supervision And Curriculum Development, NEA, 1970. 131 p.</p> <p>11. Stevenson H. American's math problem. Educational Leader-Ship. October, 1987. Pp. 5–10.</p> <p>12. Young M. From a constructivism to realism in sociology of curriculum. Review of Research in Education. February, 2008. Vol. 32. Pp. 3–28.</p>
5.	<p>Рефреймінг як технологія з розвитку когнітивного ресурсу студентів</p> <p><i>Час (годин): 11/11</i></p>	<p>Опрацювати наукову літературу, вміти формулювати визначення наступних понять:</p> <p>1) когнітивна система;</p> <p>2) когнітивний код;</p> <p>3) когнітивний ресурс;</p> <p>4) когнітивна рамка;</p> <p>5) фрейм;</p> <p>6) рефреймінг</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <p>1. Нечітайло І. С. Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті : навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Харківський національний університет внутрішніх справ; каф. соціології та психології. Харків, 2021. 142 с.</p> <p>2. Подшивалкіна В.І., Подольська Є.А., Хижняк Л. М. Нечітайло І.С. та ін. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з якими результатами? / за заг. наук. ред. В. І. Подшивалкіної. Одеса : «Одеський національний університет імені І. І. Мечнікова», 2014. 588 с.</p> <p>3. Щудло С. Вища освіта у пошуках якості: quo vadis : монографія. Харків; Дрогобич : Коло, 2012. 339 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p>

			<p>4. Bourdieu P. Cultural Reproduction and Social Reproduction. Knowledge, Education, and Social Change. L. : Tavistock, 1973. Pp. 70–80.</p> <p>5. Bourdieu P., Passeron J.-C. Reproduction in education, society and culture (Theory, Culture & Society). London : Sage, 1977. 254 p.</p> <p>6. Stevenson H. American's math problem. Educational Leader-Ship. October, 1987. Pp. 5–10.</p> <p>7. Young M. From a constructivism to realism in sociology of curriculum. Review of Research in Education. February, 2008. Vol. 32. Pp. 3–28.</p>
6.	<p>Організація освітнього дискурсу як сучасна соціально-педагогічна технологія</p> <p><i>Час (годин): 11/11</i></p>	<p>Ознайомитися з типовою структурою навчального заняття у закладі вищої освіти; опрацювати наукову літературу, вміти формулювати визначення наступних понять: дискурс освітній дискурс аудиторний дискурс педагогічний дискурс педагогічний вплив</p>	<p>Базова</p> <p>1. Нечітайло І. С. Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті : навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Харківський національний університет внутрішніх справ; каф. соціології та психології. Харків, 2021. 142 с.</p> <p>2. Подшивалкіна В.І., Подольська Є.А., Хижняк Л. М. Нечітайло І.С. та ін. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з якими результатами? / за заг. наук. ред. В. І. Подшивалкіної. Одеса : «Одеський національний університет імені І. І. Мечнікова», 2014. 588 с.</p> <p>3. Щудло С. Вища освіта у пошуках якості: quo vadis : монографія. Харків; Дрогобич : Коло, 2012. 339 с.</p> <p>Допоміжна</p> <p>4. Bernstein B. Class, Code and Control. Theoretical Studies Towards a Sociology of Language. Routledge & Kegan Paul, 1971. 235 p.</p> <p>5. Bourdieu P. Cultural Reproduction and Social Reproduction. Knowledge, Education, and Social Change. L. : Tavistock, 1973. Pp. 70–80.</p> <p>6. Bourdieu P., Passeron J.-C. Reproduction in education, society and culture (Theory, Culture & Society). London : Sage, 1977. 254 p.</p> <p>7. Chouliaraki L. Media Discourse and the Public Sphere. Discourse Theory in European Politics. Identity, Policy and Governance. 2005. 320 p.</p> <p>8. Fairclough N. Critical Discourse Analysis. London : Longman, 1995. 248 p.</p> <p>9. Stevenson H. American's math problem. Educational Leader-Ship. October, 1987. Pp. 5–10.</p> <p>10. Van Dijk Teun A. Discourse and Context. A sociocognitive approach. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. Pp. 22–72.</p> <p>11. Young M. From a constructivism to realism in</p>

			<p>sociology of curriculum. Review of Research in Education. February, 2008. Vol. 32. Pp. 3–28.n, 1995. 248 p.</p> <p>5. Stevenson H. American's math problem. Educational Leader-Ship. October, 1987. Pp. 5–10.</p> <p>6. Young M. From a constructivism to realism in sociology of curriculum. Review of Research in Education. February, 2008. Vol. 32. Pp. 3–28.</p>
--	--	--	--

5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

5.1. Теми наукових есе

1. Проблеми і протиріччя сучасної освіти та перспективи їх вирішення.
2. Дистанційне навчання: «За» і «Проти».
3. Технології віртуалізації навчального процесу: переваги і недоліки.
4. Прихована навчальна програма: функції і дисфункції.
5. Сучасна вища освіта в умовах пандемії.
6. Сучасні напрямки реформування вищої освіти в Україні.
7. Трансформація соціальних функцій вищої освіти.
8. Виховна функція сучасного університету.
9. Формування громадянських позицій студентів: фактори та методи.
10. Університет як середовище соціалізації особистості.
11. Сутність соціальних технологій.
12. Освітні технології як різновид соціальних технологій.
13. Комунікативні стратегії учасників освітнього процесу у сучасній вищій школі.
14. Конспектування лекцій як вид навчальної діяльності: «За» і «Проти».
15. Проєктування освітнього простору закладу освіти: техніки та практики.
16. Організація освітнього середовища сучасного закладу освіти: техніки та практики.
17. Організація освітнього дискурсу: техніки та практики.
18. Рефреймінг: модне слово чи ефективна технологія?
19. Роль когнітивного ресурсу особистості у будівництві успішної професійної кар'єри.
20. Технології розвитку когнітивного ресурсу особистості.
21. Фрейми в теорії та на практиці.
22. Фактори формування та трансформації фреймів.
23. Чи можлива трансформація фреймів в освіті? (практики та приклади).
24. Освітній дискурс: владний ресурс чи ресурс влади?
25. Технології розвитку Soft Skills у вищій освіті.
26. Критерії якості освітньо-професійних та освітньо-наукових програм та основні принципи дотримання стандартів якості.
27. Проблемно-орієнтованого навчання: методи та практики реалізації у вищій школі.

5.2. Теми рефератів

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми курсових робіт

Не передбачено навчальним планом

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі лекцій, семінарських і практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи та передбачає наступні види робіт:

- участь у обговоренні ключових питань лекційного заняття та самостійне опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських та практичних занять;
- вирішення творчих практичних завдань;
- розробка проєктів.

Основні методи навчання:

- частково-пошуковий метод;
- наукового порівняння;
- моделювання та проєктування;
- групової дискусії;
- інтерактивний метод роботи в малих групах.

Самостійна робота за кожною темою базується на вивченні спеціальної наукової літератури. За окремими темами вона передбачає підготовку відповідей на додаткові питання або підготовку реферативних (тобто письмових) повідомлень.

Індивідуальна робота передбачає виконання робіт у формі наукових есе.

7. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Охарактеризуйте основні проблеми і протиріччя сучасної освіти.
2. Опишіть світові моделі освіти. Охарактеризуйте модель освіти сучасної України.
3. Надайте розгорнуте визначення процесу модернізації освіти. Наведіть відповідні приклади.
4. Надайте розгорнуте визначення процесу реформування освіти. Наведіть відповідні приклади.
5. Обґрунтуйте, в чому полягають принципові відмінності процесів модернізації та реформування освіти.
6. Надайте визначення освітньому куррикулуму. Аргументуйте, в чому полягають відмінності між «куррикулумом» і «навчальним планом».
7. Назвіть основні структурні компоненти та елементи освітньо-професійної та/або освітньої-наукової програми.
8. Надайте визначення освітнього простору закладу освіти. Опишіть його складові.
9. Надайте визначення соціально-педагогічних технологій. Поясніть, в чому полягає їх сутність.
10. Наведіть приклади авангардних технологій в освіті та викладанні.
11. Охарактеризуйте процедуру проєктування освітнього простору закладу

освіти. Наведіть відповідні приклади.

12. Охарактеризуйте процедуру організації освітнього середовища закладу освіти. Наведіть відповідні приклади.

13. Надайте визначення освітнього дискурсу. Наведіть відповідні приклади.

14. Охарактеризуйте процедуру структурування освітнього дискурсу. Наведіть відповідні приклади.

15. Надайте визначення рефреймінгу. Наведіть відповідні приклади.

16. Охарактеризуйте процедуру рефреймінгу. В чому полягає її сутність та основна мета?

17. Надайте розгорнуте визначення неявної педагогіки. У чому полягає сутність неявної педагогіки як невід'ємної складової освітнього процесу?

18. Надайте розгорнуте визначення поняття «когнітивний ресурс особистості». Наведіть відповідний приклад.

19. Проілюструйте на прикладах технології розвитку когнітивного ресурсу особистості у вищій освіті.

20. Надайте визначення поняття «фрейм». Охарактеризуйте фрейми як складові когнітивного ресурсу особистості.

21. Опишіть основні функції освітнього дискурсу.

22. Охарактеризуйте основні принципи впровадження сучасних соціально-педагогічних технологій у вищій освіті.

23. Поясніть, якою має бути організація структура освітнього дискурсу для того, щоб розвивати критичне мислення та творчий потенціал тих, хто навчається.

24. Надайте порівняльну характеристику «ідеального» та «реального» образів викладача ХХІ століття.

25. Надайте порівняльну характеристику «ідеального» та «реального» образів студента ХХІ століття.

26. Охарактеризуйте переваги і недоліки ігрових технологій у навчальному процесі у закладі вищої освіти.

27. Охарактеризуйте переваги і недоліки кейсових методик у навчальному процесі у закладі вищої освіти.

28. Опишіть ефективні методи мотивування та стимулювання здобувачів вищої освіти до науково-дослідної діяльності.

29. Визначте сутність проблемно-орієнтованого навчання. Наведіть відповідні приклади.

30. Визначте сутність проблемно-орієнтованого навчання. Наведіть відповідні приклади. Охарактеризуйте переваги і недоліки.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль передбачає накопичення балів до індивідуального рейтингу здобувача за відповідним навчальним курсом. Максимальна кількість балів, які здобувач може накопичити за результатами поточного контролю – 50.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- якості та активності роботи здобувача на лекційних заняттях;
- якості та активності роботи здобувача на семінарських та/або практичних заняттях;
- якості виконання завдань у межах самостійної роботи.

При визначенні поточної успішності здобувачів враховуються якість видів робіт, виконуваних ними: під час аудиторних заняттях; в межах самостійної роботи; як індивідуальних завдань; під час контрольних робіт. Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Окрім того, враховується ініціативність та активність здобувачів, що вони проявляють під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту або заліку. Максимальна кількість балів, отриманих на іспиті або заліку – 50.

Для обліку сукупного результату підсумкового контролю використовується загальна кількість балів, отриманих здобувачем за результатами поточного контролю (протягом семестру), до якої додається кількість балів, отриманих за результатами іспиту або заліку.

Результати підсумкового контролю відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** У разі, якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Див. нормативний документ «Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті» URL:

http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf).

Умови визначення навчального рейтингу здобувача, а також вимоги і критерії оцінювання деталізовані нижче.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ						
Види робіт	Кількість видів робіт		Максимум балів за 1 вид роботи		Разом	
	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
Робота на лекційному занятті	5	5	2	2	10	10
Робота на практичному занятті	7	4	4	8	28	32
Індивідуальне завдання	1	1	12	8	12	8
Екзаменаційне тестування	1	1	50	50	50	50

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Види робіт	Кількість балів 1 вид робіт	Критерії оцінювання
Робота на лекційному занятті	2	Всі лекції з даного курсу мають проблемно-дискусійний характер, отже максимальну оцінку за роботу на лекції отримують здобувачі, які постійно включені у дискусію.
	1	Мінімальну оцінку отримують здобувачі, які не беруть участі у дискусії, втім демонструють уважність і не відволікаються від ходу лекції на сторонні справи.
	0	Здобувач не отримує оцінку, якщо не проявляє активності на занятті або виконав завдання з порушенням вимог академічної доброчесності.
Робота на практичному або семінарському занятті	4 (ден.) 8-7 (заоч.)	Робота на семінарському і практичному занятті оцінюється, виходячи з того, чи проводив здобувач <u>самостійну роботу</u> для підготовки до цього заняття (опрацювання наукових та інших інформаційних джерел для підготовки повідомлень, групових проєктів тощо), з урахуванням якості виконаної роботи. Максимальну кількість балів здобувач отримує, якщо вільно оперує інформацією з декількох наукових та/або інформаційних джерел за відповідною темою навчального курсу та якісно презентує свої наукові/інформаційні здобутки у вигляді повідомлення, бере активну участь у дискусіях на занятті, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання викладача, бере активну участь у виконанні ситуативних завдань та розв'язанні

		проблемних ситуацій.
	2-3 (ден.) 4-6 (заоч.)	Здобувач отримує середню кількість балів, якщо оперує інформацією з декількох наукових та/або інформаційних джерел за відповідною темою курсу, під час заняття проявляє високу активність, бере участь у дискусіях, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання викладача, бере участь у виконанні ситуативних завдань та розв'язанні проблемних ситуацій.
	1 (ден.) 1-3 (заоч.)	Здобувач отримує мінімальну кількість балів, якщо не проявляє високої активності під час заняття, втім демонструє уважність і не відволікався від ходу заняття на сторонні справи.
	0	Здобувач не отримує бали, якщо не проявляє активності на занятті, не бере участь у передбачуваних змістом цього заняття видах робіт або виконав завдання з порушенням вимог академічної доброчесності.
Індивідуальне завдання	10-12 (ден.) 8 (заоч.)	<i>Індивідуальне завдання передбачає виконання здобувачем письмової роботи за обраною темою, яка має науковий характер і ґрунтується на аналізі інформації не менш ніж з трьох наукових джерел.</i> Максимальну кількість балів отримують здобувачі, які демонструють належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями, виявляють аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	6-9 (ден.) 5-7 (заоч.)	Індивідуальне завдання виконано частково та потребувало доопрацювання. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	1-5 (ден.) 1-4 (заоч.)	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені. Роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить фактографічні неточності та/або необґрунтовані судження.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Екзаменаційне тестування	1-50	Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в
94-96			
90-93			

			повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального, робота з двома-трьома незначними помилками.
80-84			
75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією–двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не несуть істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками.
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи несформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мініимального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи несформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мініимального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки.
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу неосвоєний, потрібні практичні

			навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.
--	--	--	---

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Нечітайло І. С. Сучасні соціально-педагогічні технології у вищій освіті : навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіт. / Харківський національний університет внутрішніх справ; каф. соціології та психології. Харків, 2021. 142 с.
2. Подшивалкіна В.І., Подольська Є.А., Хижняк Л. М. Нечітайло І.С. та ін. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з якими результатами? / за заг. наук. ред. В. І. Подшивалкіної. Одеса : «Одеський національний університет імені І. І. Мечнікова», 2014. 588 с.
3. Щудло С. Вища освіта у пошуках якості: quo vadis : монографія. Харків; Дрогобич : Коло, 2012. 339 с.

Допоміжна

4. Козубовська І.В., Повідайчик О.С., Попович І.Є. Формування нової освітньої парадигми підготовки педагогічних кадрів у Великій Британії : монографія. Ужгород : Вид-во ПП «АУТДОР-ШАРК», 2017. 216 с.
5. Лучанінова О. П. Освітньо-виховний простір закладу вищої освіти як фактор духовної безпеки студентської молоді. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2018. № 2 (83). С. 86–97.
6. Освіта у координатах глобалізаційного розвитку : монографія / за заг. наук. ред. Є. А. Подольської. Харків : Вид-во «НУА», 2016. 480 с.
7. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: <http://surl.li/szly>.
8. Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми / Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року / ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»». Київ, 2020. 66 с.
9. Apple M. W. Can education change society? Du Bois, Woodson and the politics of social transformation. *Review of Education*. Vol.1. 2013. Pp. 32–56. URL: <http://surl.li/kheov>.
Apple M. W. The hidden curriculum and the nature of conflict. *Interchange*. 1971. № 2(4). Pp. 27–40. URL: <http://surl.li/khehu>.
10. Aronowitz S. *Postmodern education; politics, culture, and social criticism*. Minneapolis : University of Minnesota Press, 1991. 205 p.
11. Bernstein B. *Class, Code and Control. Theoretical Studies Towards a Sociology of Language*. Routledge & Kegan Paul, 1971. 235 p. URL: <http://surl.li/khfqd>

- Bourdieu P. Cultural Reproduction and Social Reproduction. Knowledge, Education, and Social Change. L. : Tavistock, 1973. Pp. 70–80. URL: <http://surl.li/khehf> .
- Bourdieu P., Passeron J.-C. *Reproduction in education, society and culture (Theory, Culture & Society)*. London : Sage, 1977. 254 p. URL: <http://surl.li/kheil> .
12. Braslavsky C. *The Curriculum*. URL: <http://surl.li/rydt> .
13. Chouliaraki L. Media Discourse and the Public Sphere. *Discourse Theory in European Politics. Identity, Policy and Governance*. 2005. 320 p. URL: <http://surl.li/khfrk> .
14. Gatto J. T. *Dumbing Us Down: The Hidden Curriculum of Compulsory Schooling*. New York : New Society Publishers, 2002. 106 p.
15. Fairclough N. Critical Discourse Analysis. London : Longman, 1995. 248 p.
16. Hansen D. T. A Life in Classrooms: Philip W. Jackson and the Practice of Education / David T. Hansen, Mary Erina, Arcilla R. Vencente, Philip Weseley. – New York : Teachers College Press, 2007. 182 p.
17. Hidden curriculum. *Academic Dictionaries and Encyclopedias*. URL: <http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/631603> .
18. Illich I. *Deschooling Society* [E-resource]. URL: <https://clck.ru/V2rco> .
19. Overly N. V., Jackson P. W., Friedenberg E. Z. *The Unstudied Curriculum: Its Impact On Children*. New York : Association For Supervision And Curriculum Development, NEA, 1970. 131 p. URL: <http://surl.li/khego> .
20. Sadovnik A. R. Basil Bernstein's theory of pedagogic practice: a structuralist approach. *Sociology of education* (Washington, DC). 1991. Vol. 64, № 1. Pp. 48–63. URL: <http://surl.li/khgqz> .
21. Shor I. *Empowering education: critical teaching for social change*. Chicago : University of Chicago Press, 1992. 225 p.
- Stevenson H. American's math problem. *Educational Leader-Ship*. October, 1987. Pp. 5–10. URL: <http://surl.li/kheiy> .
22. Van Dijk Teun A. *Discourse and Context. A sociocognitive approach*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. Pp. 22–72.
- Young M. From a constructivism to realism in sociology of curriculum. *Review of Research in Education*. 2008. Vol. 32. Pp. 3–28. URL: <http://surl.li/kheje> .

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua>.
2. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>.